

njo sejo točno statistiko vseh obrtnih nadalj. šol v banovini ter pravilnik k novemu zakonu, in sicer sporazumno z obema zbornicama, ki prideta pri tem šolstvu v poštev.

Na drugi seji odseka, dne 5. marca t. l. je poročal predsednik o pravilniku za strokovno nadaljevalne šole v Jugoslaviji, ki je v skladu z določili novega zakona o obrtnih.

Na željo Delavske zbornice se je vršil dne 7. februarja t. l. v Ljubljani sestanek, kjer se je sprejel z nekaterimi izpremembami od strani Delavske zbornice pravilnik, ki ga je za naš odsek izdelal in predložil predsednik tov. Grčar. Osnutek tega pravilnika si je osvojila tudi enketa vseh delavskih zbornic v državi, ter je bil odposlan vsem pristojnim ministrstvom in strokovnim referentom.

Odsek je sklenil, da predloži tudi sekcija ta pravilnik vsem pristojnim ministrstvom in strokovnim referentom, kakor tudi še v poštev prihajajočim lokalnim oblastvom in korporacijam.

V posebni spomenici, ki naj se predloži istočasno z osnutkom pravilnika, je pa zavzel odsek načelno stališče glede aplikacije nekaterih določil tega osnutka, zlasti glede finanširanja šol in honoriranja ter nastavljanju učnih moči.

Poseben poudarek je položil odsek še proti nameravani zopetni vpeljavi nedeljskega pouka na obrtno nadaljevalnih šolah.

Ker primanjkuje v naši banovini še vedno strokovno usposobljenega učiteljskega kadra, se je odsek na obrtnih šolah, se je obrnil odsek na bansko upravo s prošnjo, da vstavi tudi za leto 1932./1933. v proračun primerno vsoto za prireditve merkantilnega tečaja za obrtno-nadaljevalne in trgovsko-nadaljevalne šole ter za risarski tečaj za obrtne šole.

Vse to delo je začel odsek z veliko energijo; želeli je le, da se učiteljsko obrtnih šol zaveda njegovega velikega pomena, ter da ga z rednim poročanjem in s pobudami podpira pri njegovem delu. Uspeh zavisi le od smotrenega sodelovanja, vseh, ki so zainteresirani na krepkem razvoju tega šolstva.

Odsek za kmetstvo in gospodinjstvo nadaljevalno šolstvo.

Tudi v tem letu ima šolstvo mnoge uspehe in je pokazalo nov razmah.

Težki časi zahtevajo tudi od kmet.-nad. šol svoj tribut. Učiteljsvo samo je na delov. občestvu pristalo na to, da se število dovoljenih in nagrajenih ur zniža, ustanovitev novih šol nekoliko otežkoči, vendar oboje v takem obsegu, da intenzivnost dela in globina ideje nista okrnjeni. Šolstvo ima svojo posebno organizacijo z delovnim občestvom kot glavno korporacijo. Eksekutivo vrši odbor voditeljev. Ker ti dve instanci pretresata vsa vprašanja kmet.-nad. šol in oblast njune predloge v polni meri upoštevajo, je odsek za kmet.-nad. šolstvo pri sekciji JUU skoraj popolnoma razbremenjen. Njegov obstoj pa je kljub temu tudi v nadalje potreben, da zastopa interese učiteljskega tečaja. Med učiteljsvom kmet.-nad. šol in organizacijo so odnošaji povsem tovariški in kontakt stalen. Organizacija je pomagala kmet.-nad. šolstvu osobito s tem, da so mu stolpci stanov. glasil v neomejenem obsegu na razpolago. Delovanje učiteljsva v kmet.-nad. šolah pa je zopet krepka opora vsemu učiteljsstvu, kar se je tekom tega leta parkrat jasno dokazalo. — Mnogo se je razmotrilo vprašanje, ali je že šolstvo v vsakem, tudi idejnim pogledu tako močno fundirano, da bi bila akcija za širjenje v druge banovine uspešna. Za enkrat je to še odloženo.

Velika ovira je nastala, ker so železniške postaje dobile navodilo, da se kmet.-nad. šole ne smejo smatrati za šole v smislu pravilnika o znižanju vožnji in so radi tega ekskurzije kmet.-nad. šol v mesta in kmetijske šole onemogočene.

Odsek za šolski radio.

V tekočem poslovnem letu je pričel odsek za šolski radio s šolskimi oddajami. Prva oddaja je bila dne 3. novembra, z »Vidovdanskim proslavom« pa je odsek zaključil prvo leto svojega obstoja. Oddaje so se vršile vsak torkelj in vsak petek ter jih je bilo v teku leta 61. Natančno poročilo o delu tega odseka je v 7. številki »Prosvete« pod naslovom: Bilanca našega šolskega radia po prvem letu obstoja.

Pevski odsek

Od 1. IX. 1925. do 5. VII. 1931. je bil U. P. Z. samostojno društvo, tega dne pa je na izrednem občnem zboru likvidiral kot samostojno društvo in postal odsek JUU.

Vsak član se je moral ponovno prijaviti novemu društvu. Pri pevskem tečaju 5, 6. in 7. septembra so bili vsi člani ponovno preizkušeni. Danes šteje zbor 34 pevke in 38 pevcev, skupno 72. Ti člani so posejeli 14 pevskih tečajev, in sicer jih je bilo 10 za mešani zbor, 4 pa samo za ženski zbor. Vadilo se je skupno 40 dni in sicer 25 prostih in 15 šolskih.

Rezultat: 1. Turneja ženskega zbora (Karlovec, Petrinja, Črnomelj, Novo mesto) v dne 6., 7. in 8. decembra 1931. — 7 koncertov (4 za odrasle, 3 za šolsko mladino). 2. Koncert v Ljubljani 7. marca 1932. 3. Nastop na prvem slovenskem glasbenem festivalu dne 15. maja 1932., kjer je zbor zastopal slovensko glasbo.

Na programu je imel zbor še koncerte v Mariboru in Celju, dalje cerkvena koncerta v Ljubljani in Dev. Mar. v Polju. Vse to bi zbor izvedel, ako bi bil v stanu finanširati za to potrebne pevske tečaje. Dohodki prirediteljev izdaleka ne krijejo izdatkov, ker so vse prireditve če že ne deficitne, pa vsaj brez prebitka.

Z zaključkom letošnje sezije ima zbor za seboj 52 nastopa, in sicer 42 za odrasle ter 10 mladinskih, ki jih je imel v 27 krajih Jugoslavije in CSR in to vse v teku 7 let zbor-

rovega obstoja. Lepa številka, ki jasno priča o intenzivnem in požrtvovalnem delu tega odseka.

Vsa zborova vprašanja in težkoče je odbor razmotrival in rešil na 23 sejah v 320 dopisih. Organiziral je 2 koncerta trboveljske mladine v Ljubljani ter koncert zagrebškega Učit. pevškega zbora »Ivan Filipovič«.

Zbor se je trudil na vse načine ter je s pomočjo vlog na mestno načelstvo in Ljubljani, bansko upravo, ministrstvo prosvete, Učit. tiskarno in razne denarne zavode iskal vire za kritje izdatkov. Finansiral je samo v preteklem letu 14 pevskih tečajev, a ima poleg teh izdatkov bogato zalogo not, pisalnih stroj, opalograf ter drug potreben inventar.

Založil je pesmarico »Mladini ob 100 letnici rojstva Fr. Levstika« in pripravila izdajo šol. pesmarice za vse razrede osnovne in višje narodne šole.

Odsek za učiteljski naraščaj.

Stiki med učiteljsvom in učiteljskim naraščajem so nujno potrebni in čim bolj gojimo te stike, tem lažje smemo pričakovati, da bodo sedanji kandidati pozneje dobri tovariši in marljivi delavci v naši stanovski organizaciji.

V letošnjem letu je bilo delovanje naraščaja zelo živahno. Priredili so večji ciklus predavanj v zimskih mesecih. Predavatelje je poskrbel odsek. S preureditvijo sobe odsekov JUU v čitalnico, ki je bila učiteljskim vedno na razpolago, so prišli naši bodoči tovariši v stik z organizacijo. Odsek je skrbel, da so dobivali tako učiteljski kakor učiteljske zadostno število naših stanovskih listov, da se seznanjajo z delom organizacije in uvajajo v to delo še pred vstopom v poklic.

Če bi se ves učiteljski naraščaj tako agilno udeleževal v stremljenju za izpopolnjevanjem, kot delajo to nekateri, potem bi nam ta mlada generacija nudila najboljše jamstvo, da bodo naši bodoči tovariši in tovarišice res najidealnejši učitelji in uspešni delavci v stanovski organizaciji. Stiki z učiteljskim naraščajem v Mariboru so bili poverjeni odboru mariborskega sres. učiteljskega društva, ki je vršilo poverjeno nalogo po istih smernicah z isto vneto in istimi uspehi kot ljubljanski odsek.

Novinarski odsek JUU.

Njegova naloga je objavljati v dnevnem in strokovnem časopisju vse važnejše dogodke, predvsem organizacijske in pedagoškega, pa tudi splošno kulturnega značaja, v kolikor je v zvezi z našo organizacijo in z našim stanom. Člani tega odseka so si ob važnejših dogodkih kakor ob priliki raznih izobraževalnih tečajev, predavanj, zborovanj, skupščine, učit. koncertov, izrednega posvetovanja društvenih predsednikov, prihodov učiteljskih osebnosti in korporacij itd. porazdelili posamezne časopise, v katere so pošiljali svoja poročila. Delo je rodilo uspeh in videti je, da se danes mnogo in obširno piše o našem delu v dnevnih časopisih. Posebno uredništvo »Jutra« in »Slov. Naroda« sta dajala za naše stanovske zadeve rade volje na razpolago predale svojih listov.

Svoj delokrog hoče novinarski odsek JUU povečati v bodočem letu še bolj. V vsakem učiteljskem društvu naj bi bil po en poročevalec za vsak časopis, da bi objavljali v dnevnem in strokovnem tisku vse naše važnejše dogodke. Potrebno bi torej bilo, da bi se v Ljubljani vršil vsaj pardnevni poročevalski tečaj, kjer naj bi se udeležnikom predavalo, kako se vrši poročevalstvo.

Časopis je ona močna sila, potom katere more doseči učiteljsvo svoje zašlužno upoštevjanje, zakaj le potom tiska moremo pokazati naše delo, naša stremljenja in naše z a h t e v e.

Ekscurzijiski odsek.

EO je bil ustanovljen na podlagi sklepa prve banovinske skupščine. Po temeljiti pripravi je bil v Učit. Tov. sklican 28. decembra 1931. ustanovni občni zbor, ki se je vršil v prostorih JUU in se ga je udeležilo 40 učiteljic in učiteljev. Izvoljeni odbor je prešel takoj k delu za realizacijo odsekovskega smotra. Naloga EO je organizirati potovanja tu- in inozemskim učiteljskim korporacijam. Izletnikom v Ljubljano preskrbi prenočišče in hrano ter vodstvo po mestu, goji stike z inozemskimi učiteljskimi ekscurzijiskimi društvi itd. V letošnjem letu je nameraval prirediti potovanje na Plitvička jezera in na Korško, ki pa sta radi malega števila prijav odpadli. 19. junija pa se je vršila lepo uspeša ekscurzija »V domovino Tavčarja in Cankarja«. Izleta se je udeležilo 80 oseb, ki so bile s ceno in celotnim potekom izleta izredno zadovoljne. EO pripravlja še več takih ceneni enodnevni izletov, ki se bodo vršili med počitnicami, nadalje izlete v planine itd. Pripravlja bivanje 50 učiteljem iz Češkoslovaške, ki dospejo v juliju in 60 v avgustu. Z vodstvom hotela Miklič je odbor sklenil dogovor, po katerem bodo imeli posetniki tega hotela znaten popust pri hrani in stanovanju. Na pobudo našega EO se snuje ekscurzijiski odsek tudi pri izvršnem odboru v Beogradu. Dosti dela bo še, če hočemo, da v tem pogledu dosežemo češkoslovaške in poljske tovariše.

POROČILO »MLADINSKE MATICE«.

Bilo je težko leto. Kriza, ki je divjala po vsem svetu, tudi »Mladinske Matice« ni božala. Ob začetku leta je izgledalo slabo. Do določenega roka se je prijavi samo par tisoč naročnikov. Ali novi odbor se je lotil dela z vso silo. Izdelale so se razne okrožnice s prošnjo na predsednike učiteljskih društev, poverjenike in na vse učiteljsvo sploh, da

poveča agitacijo za naše publikacije. Učiteljsvo se je odzvalo in kmalu se je število naročnikov »Našega roda« dvignilo na 24.000. To število ni bilo stalno. Ko je začelo padati, je zapolnil odbor akcijo, da se ta mladinski mesečnik razširi tudi na meščanske šole in na nižje razrede srednjih šol. Tako se je število vzdržalo in naklada ni nikdar padla pod 21.000.

Tudi literarni odsek je pridno delal. Da bi uredništvo nudilo naročnikom kolikor mogoče dobro in raznovrstno gradivo, je bilo neprestano v stikih z našimi najboljšimi mladinskimi pesniki, pisatelji in ilustratorji, ki so se s čim dalje večjim veseljem oklepali Matice. Da bi prišel odbor do čim boljših del, je razpisal tudi več nagrad za redne in izredne publikacije. Uspeh ni zostal. Samo v tem šolskem letu je prejelo tajništvo Mladinske Matice na razpis 40 rokopisov. Tako se naša mladinska književnost množi in boljša. V njen krog stopajo tudi priznani literati iz mlajše generacije, ki bi drugače morda nikdar ne izpregovorili naši mladini Kazalo »Našega roda« in letošnjih publikacij Mladinske Matice nam naštevajo skoro sto sotrudnikov iz vrst naših literatov in slikarjev. V tej pisani množici sotrudnikov pa uredništvo ni izgubilo smeri in je stalno zasledovalo gotovo linijo. Tako tudi pri knjigah. Da bi bilo izdajanje knjig čim bolj sistematično, je sestavil književni odsek poseben štiri letni književni program, ki ga je prosvetni odsek Mladinske Matice izpopolnil in potrdil. Na seji posvetovalnega odseka se je tudi sklenilo začeti z izrednimi publikacijami. In že decembra meseca sta izšli dve knjigi v tej izdaji: Ribičičev »Mihec in Jakec« in Lovrenčičevo »Tih življenje«. Obe knjigi sta imeli lep moralen in Ribičičeva tudi lep materialen uspeh. Z izdajanjem izrednih publikacij je stopila Matica po svoji začetni poti — kljub težkim časom — še en korak naprej.

Mladinska Matica misli na izredne publikacije tudi v bodoče in v ta namen je razpisala subskripcijo za dr. Čermeljevo knjigo »Tesla in razvoj elektrotehnike«. Od rezultata subskripcije je odvisno, ali ta prepotrebna knjiga izide ali ne. Pri izdajanju izrednih publikacij Matica seveda ni zanemarjala rednih. Čeprav je letos vsled krize število naročnikov padlo, je vendarle izdala za isto ceno kot lani vse štiri knjige. Da bi ne bilo v skrbeh za rokopise in da ne bi bilo nepotrebnih zamud pri izdajanju publikacij, je odbor sklenil nakupiti si nekaj literarnih del. Tako si je preskrbel lepo pravljico »Brkonja Čeljustnik« od Bogomira Magajne in za najmlajše od Marije Kmetove »Obleka govori«. Prva stvar izide k letu v publikacijah Mladinske Matice, druga pa v »Našem rodu«.

Odveč bi bilo govoriti o podrobnem delu odbora. Kdor je sledil stalni rubriki v »Tovariš«, mu je tako že povečini znano. Zanimalo bo morda, da je dobila Mladina. Matica od predsedstva sekcije nove primerne prostore, kjer je imel odbor redne seje. Tu so se vršile tudi seje literar. odseka, katerega glavno delo je bilo ocenjevanje velikega števila rokopisov. Posvetovalni odsek je bil sklican samo enkrat, to pa zato, ker je padanje števila članstva narekovalo odboru čim večjo štednjost. Sicer pa tudi ni bilo dovolj iniciativnih predlogov, ki bi te seje narekovali.

Tudi gospodarsko stanje Mladine. Matice ni slabo; razumljivo pa je, da že vsled zmanjšane števila naročnikov ni moglo biti tako ugodno kot prejšnje leto. Vendar pa je pokazala Mladinska Matica tudi v tem težkem letu v vsem svojo veliko vitalnost.

O tej njeni življenjski sili govorijo dovolj jasno številke same. V petih samih letih obstoja je izdala ta mladinska založba poleg »Našega roda« še 21 knjig v skoro 400.000 izvodih in samo v tem šolskem letu 6 knjig v skupni nakladi, ki je prekočila 90.000 izvodov.

ZAKLJUČEK.

Pričujoče poročilo podaja v kratkih obriših delo in stremljenje sekcije v preteklem upravnem letu. V podrobnosti se ne morem spuščati. Podrobno delo vedo ceniti tiste mnogostevilne tovarišice in tovariši, ki so se obračali na sekcijo s prošnjami za informacije, intervencije in za zaščito. Pri sestavljanju poročila sem stremel za tem, da vam predložim, cenjene delegatke in delegati, delo sekcije čim točneje in pregledneje. Iz podane razvidite, da smo storili za organizacijo in članstvo vse, kar smo mogli. Uverjeni smo, da vam ne bo težko pravilno oceniti delo, ki smo ga vršili z vso intenzivnostjo za vse in vsakogar, ki stoji v naših vrstah.

Časi so resni in težki. Delo sekcije bo uspešno le tedaj, če bo našla v svojem članstvu pomoč in oporo. Pri tem se ne smemo strašiti neznatnih gmotnih žrtev, ki jih terja od nas organizacija, zakaj zavedati se moramo, da bomo uspeli le tedaj in v toliko, če in v kolikor bomo žrtvovali.

OBLAČILNICA ZA SLOVENIJO

LJUBLJANA, Miklošičeva cesta 7

prilporeča svojo bogato zalogo manufakturnega blaga prvovrstnih čeških, nemških in angleških tovarov. Državni uamteljci določ blago tudi na obrube proti prodajni legitimaciji.

Albin Šiferer, puškar

LJUBLJANA, Gosposvetska c. 12

polet restavracije »Novi svet« Tel. 3349

Orožje, streljivo, lovski in ribarski pribor, — Lastna delavnica za vsa v to stroko spadajoča popravila. — Mont. daljnogledov.

Splošne vesti.

— Stanovanje za skupščino in tečaj. — Kdor želi imeti za časa skupščine in zadržno-knjigovodskega tečaja poceni stanovanje, naj to takoj javi naravnost sekciji. Nakaznice bo izdal tajnik ob verifikaciji delegatov.

— V III. združeno knjigovodski tečaj so sprejeti sledeči prosilci: Pečnik Gustav, Mikulič Anton, Pogačnik Janko, Venturini Oskar, Kavčič Rudolf, Tivadar Janez, Zehelj Alfred, Berlot Srečko, Kržin Stefan, Lenardič Mihael, Robič Anton, Lumbar Gabrijel, Verdir Stana, Vidmar Miro, Pahor Drago, Pergar Viktor, Škafar Ivan, Pogačnik Stane, Šuler Stane, Doljak Valentin, Kožuh Mirko, Kuhar Janko, Beloglavce Vilibald, Menard Vilko, Predan Drago, Vičar Franc, Gorup Franc, Zazula Rafael, Ločniškar Franc, Venigerholz Miroslav, Primožič Ivan, Zor Miroslav, Bulovec Marija, Bitenc Ivan, Kogelj Leopoldina, Lunder Dušan, Turnber Edmund.

Tečaj se bo vršil na državnem moškem učiteljskem v Ljubljani. Začetek v četrtek 7. julija ob 8. uri dopoldne.

— Prvi delni risarski tečaj za strokovno izobrazbo učiteljev na strokovnih nadaljevalnih šolah. V strokovni risarski tečaj, ki se vrši od 4. julija do inkl. 27. avgusta tek. leta so sprejeli navedeni prosilci: 1. Božič Adalbert, Trbovlje-Vode. 2. Brument Ant. Beno, Ptuj; 3. Černelč Božidar, Zagorje ob Savi; 4. Eržen Fr. Franc, Banjaloka; 5. Gabrovec Benedikt, Ziri; 6. Golob Ivan, Kamnik; 7. Hribernik Edvard, Ziri; 8. Justin Ciril, Ziri; 9. Klemenc Franjo, Sevnica; 10. Knez Rudolf Lesce, 11. Košca Franc, Škofja Loka; 12. Košmerl Vinko, Zagorje ob Savi; 13. Kotnik Josip, Laško; 14. Mrak Jože, Mengeš; 15. Ogoelec Albin, Ljubljana; 16. Pavlič Eferm, Trbovlje-Vode; 17. Perkavec Celestin, Šmartno pod Šmarno goro; 18. Pivc Maks, Zalec; 19. Rihar Rafael, Trbovlje; 20. Sichel Janko, Škofja Loka; 21. Smodič Ant., Hajdina pri Ptuj; 22. Smole Izidor, Mengeš; 23. Svete Stanko, Zg. Tuhinj; 24. Vidmar Miroslav, Gornja Radgona; 25. Vodopivec Stanko, Sodražica; 26. Volk Stane, Hrastnik; 27. Vrežec Milan, Ribno; 28. Vutkovič Srečko, Sevnica; 29. Završnik Albin, Hrastnik; 30. Zomer Franjo, Sevnica. — Tečaj se otvori dne 4. julija 1932. ob 8. uri zjutraj na srednji tehnični šoli v Ljubljani.

— Na držav. moškem učiteljskem v Ljubljani so se vršili učiteljski diplomski izpiti v času od 1. do 18. junija pod predsedstvom min. odposlanca g. vseučiliškega profesorja dr. Ivana Prijatelja. Izpit je delalo 39 rednih gojencev ter 2 kontraktualca. Uspeh izpita je: uspešno so napravili izpit vsi redni učenci in eden kontraktualec, dočim je dobil drugi popravni izpit iz enega predmeta, imena aprobiranih: Agrež Boris, Barle Nikolaj, Bolta Vekoslav, Casagrande Julij, Cerkvenik Franc, Cvar Miroslav, Drovenik Božidar, Fink Stanko, Fuchs Marijan, Golar Emanuel, Goršek Rudolf, Havliček Josip, Janskove Leon, Jenko Metod, Kastelic Ivan, Keržan Ivo, Ladič Milan, Leder Mirko, Lenčak Dušan, Levstik Ivan, Mayer Danilo, Mihelič Alojzij, Miklič Anton, Müller Anton, Perko Josip, Rihar Ivan, Škulj Edvard, Štante Jurij, Štrubelj Drago, Švegl Stefan, Tolmajner Leon, Vanjč Viljem, Vidmar Viktor, Volk-Rudolf, Zemlja Gabrijel in Jeletič Rudolf.

— Na držav. ženskem učiteljskem v Ljubljani so se vršili učiteljski diplomski izpiti od 1. do 22. junija pod predsedstvom gosp. univ. prof. dr. Franca Jesenka kot ministrskega odposlanca. K izpitu so bile pripuščene vse absolventke obeh petih razredov (77), 1 kandidatka, ki je po enem letu izpit ponovila, in 1 kontraktualna učiteljica (dopolnilni izpit). Uspešno je napravilo izpit 64 kandidatk, 10 kandidatkam se je dovolil popravni izpit iz enega predmeta v avgustu, 5 kandidatk je bilo odklonjenih na eno leto. — Diplom o učiteljskem diplomskem izpitu so prejele: Bertonec Julijana, Bižal Ljudmila, Božič Franciška, Božič Ljubica, Brezovar Olga, Budič Stanislava, Čebular Danila, Čuk Matilda, Furlan Eleonora, Grile Ljudmila, Grošelj Valerija, Grudnik Marija, Hafner Alojzija, Hribar Helena, Igljič Aida, Ilc Marija, Ilvar Elizabeta, Jekl Justina, Jelšnik Helena, Jugovic Kornelija, Juvanc Rada, Knez Julijana, Kobal Viljemina, Köchl Zlatica, Kofol Ida, Komel Olga, Kos Ana, Kosec Cirila, Kozina Zlata, Lavrič Ljudmila, Leskovic Hedvika, Ljubič Barbara, Malahovsky Hildegarda, Malnerič Milena, Marovšek Zora, Merhar Stanislava, Mišič Danica, Pengov Marija, Petsche Ernestina, Podboj Julijana, Renčelj Zorislava, Ročnik Angela, Selko Vincencija, Sinkule Stefanija, Sturz Doroteja, Suhadolnik Vida, Svetek Daniela, Šetina Danica, Šetina Vida, Sorli Elizabeta, Štrkelj Ljudmila, Švalj Josipina, Švelgel Angela, Švelgel Bogomira, Torkar Marija, Trobovšek Magdalena, Trost Milena, Uranič Justina, Urbančič Terezija, Vales Nada, Zakrajšek Nada, Zemljak Stanislava, Zickero Helena in Žigon Ljudmila.

— Jugoslovenska učiteljska kreditna združba. Na lanski glavni skupščini J. U. U. v Beogradu je bilo sklenjeno, da se osnuje Jugoslovenska učiteljska kreditna združba. Ta sklep je realiziran. Združba je ustanovljena z namenom, da nudi učiteljsvu kredit z najpovoljnejšimi pogoji, da navaja članstvo k varčevanju in da organizira fond za samopomoč. Poleg tega glavnega namena bo združba podpirala vsako združeno prosvetno delo in osnovala ustanove, ki bodo v korist združnim članom in njih rodbinam. Zadržni delež znaša 300 Din. Upravni odbor je sestavljen sledeče. Predsednik: Damjan Rašič, upravnik: Tihomir Jevtič. Odborniki: Manojlo Delić, Vujica Petković, Milič Majstorović, Marko Milovanović, Ivan Trnajstić, Radivoj Gajić in Vojislav Stojanović. Nadzorni odbor:

predsednik: Milan Mihajlovič. Odborniki: Vasa Sešič, Zivan Radojković, Stanko Stanojević, Miloš S. Matović, Borivoje Josimović, Trajko Gopič, Dragomir Petrovič in Blagoje Jelisičević. — Naši novi stanovski gospodarski ustanovi želimo najlepše uspehe.

— **Ravnateljstva meščanskih, višjih narodnih in strokovnih šol obveščamo**, da je prosvetno ministrstvo odobrilo Jedrlničevo »Tretjo srbobhrvatsko čitanko« za gori omenjene šole ter da bo ista izšla za prihodnje šolsko leto v založbi Učiteljske tiskarne.

— **Maturanti goriškega učiteljskega 1912.** Ker so nekateri tovariši 4. julija zadržani, se vrši sestanek za dvajsetletnico 16. julija ob 10. uri v hotelu Miklič. — Copic.

— **Prvi izlet EO.** V prejšnji številki »Učiteljskega Tovariša« smo priobčili v rubriki »Listek« poročilo pod gornjim naslovom. Ker je piševo ime pomotoma izstalo, sporočamo, da je to poročilo spisal tov. Arnošt Adamič iz Toplice pri Zagorju.

— **Podporno društvo državnih in banovinskih uslužbencev Dravske banovine v Ljubljani** obveščata svoje članstvo bolniškega sklada, da bo društveni zdravnik vodil vsak terek ob 14.30 uri v društvenem lokalu v Križevniški ulici št. 5/II zdravniško posvetovalnico.

— **Pozor maturantje ljublj. moškega učiteljskega 1907.** Okrožnico popravljam v toliko, da se vrši sestanek na vrtu Kazine v Ljubljani; vse drugo ostane. — Na svidenje tedaj 7. julija. — Tit.

— **Tiranove »Čudežne gosli« v Toplicah pri Zagorju.** Mladina topliške šole v Toplicah pri Zagorju je v tem mesecu štirikrat z velikim moralnim uspehom vprizorila ljubko delo tovariša Tirana »Čudežne gosli«, med tem dvakrat za šolsko mladino obeh dolinskih šol. Režirala je tov. ga. Marija Adamičeva, pevške točke sta naštedirala tov. Hilda Mihelčičeva in Arnošt Adamič, balet pa tov. Mate Sulin. »Čudežne gosli« je pa igral tov. Pergar Viktor. Delo, ki ima tudi lepo etično vsebino, je bilo podano živo in s srečnimi režijskimi domisleki. Balet, ki je sicer malce predolg, saj traja domala pol ure, je bil lepo umešan in izveden. Rudarska mladina je poklonila ves čisti dobiček, 700 dinarjev, lokalnemu kolu JS kot malo oddolžitve za darove, ki jih najpotrebnejši med njimi prejemale vsako leto v obliki obleke ali prebrave.

Žal da je bil denarni efekt z ozirom na pozno sezono in nezanimanje nekaterih krogov prav majhen. Avtor je fantje odstopil kolu, za kar mu bodi izrečena najlepša zahvala za plemenito nesebično gesto.

Učiteljski pravnik.

— § **Šolnina.** Pravilnik o pobiranju šolnine (Službeni list št. 350/34 od 30. aprila 1932) določa, da mora vsak učenec predložiti pri vpisu potrdilo o višini davka roditeljev, na podlagi katerega se odmeri šolnina iz tarifne postavke 318/a takšne tarife. — Vsi tovariši se vabijo, da po možnosti vložijo še tekom julija tozadevne prošnje za izstavitev potrdil izrecno na kraljevsko bansko upravo, oddelek VII., ker bi se zadnje dni pred vpisom ne mogla pravočasno izstaviti vsa potrdila. V smislu člena 4. tega pravilnika mora biti prošnja kolkovana s 5 Din, za potrdilo je pa priložiti (ne nalepiti) kolek za 20 Din, odnosno toliko kolkov po 20 Din, kolikor potrdil se zahteva.

— § **Članom društva Selbsthilfe der steiermärkischen Lehrer in Rottenmann.** Zaradi neke ministrske naredbe se je med slovenskimi člani navedenega društva pojavila bojazen, da so vsa zavarovanja v inozemstvu zabranjena in da so torej naše posmrtnine pri imenovanem društvu izgubljene. Obrnil sem se vsled tega na pobudo nekaterih tovarišev potom svojega pristojnega učiteljskega društva v Ormožu na JUU sekcijo za Dravsko banovino v Ljubljani s prošnjo, da ona zadevo prouči. Naša sekcija se je v zadevi obrnila na trgovski oddelek banske uprave, ta na ministrstvo za trgovino in industrijo in končno ta še na ministrstvo financ. Slednje je izdalo v zadevi sledeči odlok:

Br. II.
13. maja 1932. god.
Ministarstvu trgovine in industrije
trgovinsko odelenje.

Vračajući ovaj predmet Odeljenje državnog računovodstva ima čast saopštiti, da naredba gospodina Ministra Finansija Br. 145373 od 31. decembra 1931. god. (Službene Novine br. 9. od 13. januara i br. 37 od 17. februara t. g.), kojom se počeo od 1. januara t. g., pored ostalog, zabranjuje zaključivanje kot stvarnih društava ugovora o osiguranju, nema retroaktivnog dejstva i da prema tome članovi učiteljskog udruženja, koji su se osigurali kod »Učiteljske samopomoći« u Rottenmannu pre stupanja na snagu napred označene naredbe, t. j. do 1. januara t. g., mogu i dalje postupiti u smislu zaključenih ugovora.

Prilog: Predmet: 16. maja 1932. g. Beograd. Savetnik Ministrstva, Potpis.

Za ministra finansija načelnik Potpis.

Iz tega ministrskega odloka je razvidno, da velja naredba, ki je povzročila bojazen, le za zavarovanja sklenjena po 1. januarju 1932. in da torej naša pri Selbsthilfi prej sklenjena zavarovanja niso ogrožena. Slovenski člani Selbsthilfe, ki smo večinoma že upokojeni, deloma pa še tudi aktivni učitelji, smo razkropljeni po vsem ozemlju bivše mariborske

oblasti, nimamo pa seveda svoje tozadevne organizacije in zato prav za prav nobeden od nas ni poklican ali opravičen, opravljati kake voditeljske posle. Nasprotno pa je tudi nesporno, da ima vsak član pravico, se zavzemati za svoje in za koristi svojih sočlanov. In samo to sem storil jaz. Nimam pa niti razpoloženja niti za to potrebnega fonda, da bi vseh 60 prizadetih tovarišev (toliko Slovencev je še približno pri Selbsthilfe) po dopisnicah ali raznih dnevnikih obvestil o gornjem odloku.

Zaradi tega storim to potom našega Učiteljskega Tovariša, katerega bi po mojem mnenju moral vsak aktiven, pa tudi vsak upokojen tovariš do konca svojega življenja vsaj čitati, ako ni redno nanj naročen. In slednje bi bilo zelo priporočljivo tudi z ozirom na podobne informacije, kakor je le-ta.

Josip Rajšp.

Na delo za naš dom! Vsa naročila potom U. G. P.

— § **Napredovanje.** Tovariši (-ce), katerim dospe 3. periodični povišek VI. skupine dne 1. sept. 1932. t. j. oni, ki so bili razvrščeni dne 1. sept. 1923 v bivšo II/1. skupino, naj prilože prijavi za povišek prepis rešenja o razvrstitvi iz leta 1924., ker nimajo drugega dekreta o napredovanju v II/1. skupino, dalje izvod iz Uslužb. lista in prevodnico.

Tiskovine

1. Spisek otrok, ki so dorasli za vpis v šole
2. Spisek defektnih otrok po §§ 15. in 58. zakona o narodnih šolah
3. Matični zdravstveni list za defektne otroke
4. Poročilo o boleznih pri otrocih

po novih pravilnikih

- I. o zdravniškem predledu otrok za vpis v šole;
- II. o zdravniškem pregledu dece za sprejem v šole za defektne deco in dolžnostih zdravnikov v teh šolah

ter vse nove predpise

- a) o zdravniškem pregledu dece za vpis v šole;
- b) o postopanju za vpis dece v šole za nezadostno razvito deco in učnih načrtih za te šole;
- c) o postopanju za vpis dece v gluhomemnico in učnih načrtov za gluhomemno deco;
- d) o postopanju za vpis slepe dece v zavode za slepo deco in učnih načrtih za pouk slepe dece

izda

UČITELJSKA TISKARNA V LJUBLJANI.

Tiskovine se lahko naroče takoj, za knjigo o vseh gornjih novih predpisih pa sprejema prednaročila

KNJIGARNA »UČITELJSKE TISKARNE« v Ljubljani, Francišškanska ulica št. 6.

Naša gospodarska organizacija.

— § **Članom Učiteljske Samopomoči.** V mesecu juniju t. l. ni bilo novih smrtnih slučajev. Uprava je razposlala položnice in opominne samo tistim članom, ki imajo večje zaostanke. Nekaj članov ni še porabilo položnic, katere so dobili prejšnji mesec. Uprava vljudno prosi, da poravnate člani vse zaostanke takoj v prvih dneh julija t. l. Na poštini uradih pustite svoj počitniški naslov, da nam ne bo pošta vračala med počitnicami razposlanih pisem. Na položnice pišite stalno bivališče. Stalno preselitev — nameščenje v drugem kraju — sporočite po dopisnici naši upravi. — Kdor je prejel v aprilu ali maju t. l. tiskovino »pristopnica«, naj jo nemudoma podpisano vrne naši upravi v Ljubljano. To zahtevajo naša pravila v §§ 4., 8. in 10. Delež 10 Din je plačala za Vas za druga sama, kdor ne vrne pristopnine tega se ne more smatrati za člana. — V mesecih juliju in avgustu t. l. se bo uradovale za stranke v zadružni pisarni v Ljubljani, Francišškanska ulica 6/I vsako soboto od 8. do 12. ure. Za pojasnila ob drugih dnevih pišite upravi U. S. — Učiteljska Samopomoč ima danes 2558 članov. Posmrtnina znaša 12.790 dinarjev. — Za sprejemne pogoje in potrebne tiskovine pišite zadružni upravi. — Vsem članom želi vsele počitnice uprava U. S.

— § **Učiteljska gospodarska poslovalnica** poziva vse zavedne tovariše in tovarišice, šolska upraviteljstva in krajevne šolske odbore, da naročajo vse šolske potrebščine edino-le potom UGP v Mariboru ali v Ljubljani, Francišškanska ulica št. 6/I. Vsako naročilo priloži kamen k našemu domu. Obenem prosimo vse pristopivše člane, da pošljejo podpisane pristopnice ter 7 Din (delež in pristopnina) na gornji naslov.

— § **Domu učiteljic«** r. z. z. o. z. je darovalo litjsko učiteljsko društvo Din 1000.—, za kar izreka odbor najlepšo zahvalo.

Mladinska Matica.

— mm S 24. seje Mladinske Matice 27. VI. 1. Določilo se je poročilo M. M. za skupščino. 2. Na predloge raznih sreskih učiteljskih društev glede »Našega roda« in publikacij Mladinske Matice je odbor zavzel svoje stališče, katero bo zastopal na skupščini. 3. Upravnik je poročal o gospodarskem stanju Mladinske Matice v tem poslovnem letu. 4. Udeležili smo se z »Našim rodom« novinarske razstave v Košicah. 5. Od zadnje seje je prejelo tajništvo še naslednje rokopise za publikacije: Razbito zaledje, Curimurci, Palčki zidajo hišo, Grudiča, Ptica kukavica. 6. Za natečaj za naslovno stran »Našega roda« vlada precejšnje zanimanje. Že do zdaj je prejelo tajništvo več konkurenčnih risb.

— mm **Še ena ocena Lovrenčičevega »Tihega življenja«.** Vinko Košak, ki je znan po svojih ostrih kritikah, priobčuje v zadnji številki »Ljubljanskega Zvona« daljšo oceno o »Tihega življenja«. Med drugim pravi sledeče: — — — Kakor sem dejal, je Lovrenčič legende moderniziral, in sicer na ta način, da jim je dal nekaj uvod ali pa tudi konec, kjer pripoveduje, kako je našel zgodbo; v tem oziru sta najbolj značilni »Legenda o zlatem studencu« in »Legenda o kraju, kjer ni vrabcev«. Druge je pa tudi časovno natančno določil, n. pr. »Legenda o Kriščevevemu trnu« in »Legenda o usmiljeni Materi Mariji Kroparski«, ki prehaja celo že v povest. Poleg tega stopa včasih v ospredje tudi pisatelj sam, česar v starih legendah ne poznamo. Kljub temu pa se je pisatelju, ki zelo dobro obvlada jezik, in katerega slog je kakor nalašč pripraven za takšno, rekel bi, zgodovinsko snov, posrečilo pričarati bralcu svoje zgodbe dokaj umetniško verno, ne da bi jim jemal njihov legendni značaj. Najbolj ustreza tej zahtevi »Legenda o Kriščevevemu trnu«. — Lovrenčičevo »Tiho življenje« je lepa obogatitev naše mladinske književnosti, ki je dobila v Mladinski Matici kljub nekaterim zastranitvam dobrega podpornika in pospeševalca...

— mm **Letošnje izdaje knjig Mladinske Matice v Ljubljani.** Z velikim veseljem sem prejel letos knjige Mladinske Matice, saj so prišle pravočasno, kakor se nam je obetalo. Naša mladinska založba je dala letos vsem štirim knjigam kaj lično zunanjo opremo. — **Eda Deržaja** slikovnica je napravila med mladino mnogo veselja. Poslušal sem deco, kaj je vse videla in brala iz slikic. To je povest, katero niti dva učenca ne tolmačita enako. Knjižica bo kaj dobro služila pri nazornem nauku, a tudi v manjšinskih šolah nam bo izvrsten pripomoček pri govornih vajah. Slike so naravne, in to je glavno, kar zahtevamo od knjige za mladino. — **Kresnice.** Otroci so tudi letos pričakovali podobno snov kot je bila lansko leto. Odprli so knjigo, jo prelistali in glej — vstajali so in govorili, ta je spisal to povest, jaz sem jo že čital, glej tale je urednik »Našega roda«, spisal je »Miškojina« in »Mihca in Jakca« itd. Vsi so bili tako veselo presenečeni nad novo vsebino, da jim knjiga kar ni šla iz rok. Menim, da je zamisel urednika te knjižice vredna vsega priznanja, kajti ravno take snovi nam je manjkalo. — **K. Hafner: Botra z griča.** Ta ljubka povest ni samo zanimiva, še več, iz nje se bodo naučili otroci, bodisi dečki ali deklice, mnogo. Podana je povest tako prirsčno, da so celo dečki čitali in zajemali iz nje nauke z največjim zadovoljstvom. Kako globok vtis je napravila vsebina na deklice, je dokaz to, da same pravijo, to je knjiga za »nas dekleta«. Zeleli bi še več takih knjig s tako blagim podajanjem snovi. — **Fr. Bevk: Lukec išče očeta.** Tudi ta povest je podana z izredno mehko, v kateri se zrcali ljubezen otroka do očeta in do spremljevalca — ubogega ptička škorea. Otrok zajema iz povesti mnogo novih pojmov, ki so lepo pisani in risani, da si jih lahko pravilno predstavlja. Slog je pripovedovalno opisovalen, a ljubek, mehek in čustven. — Vsak ljubitelj naše mladine bo izjavil, da je letošnje izdaje knjig Mladinske Matice v vseh ozirih odlično. Želimo, da bi stoptili mladino ljubi na plan, se oklenili nase Mladinske Matice ter dali naši mladini, kar jih ona prosi. Koliko mladih sre so letošnji pisatelji priklenili nase. Knjige je pa tudi čitalo naše podeželsko ljudstvo, in s kakim zanimanjem jih je pričakovalo in sedaj prečitalo! — Starši in vsi smo zadovoljni in skušali bomo po svojih močeh dvigniti število, da bodo prišle knjige ne samo v vsako hišo, temveč tudi v vsako gorsko kočico. — D. Sterk.

Stanovska organizacija JUU iz društev:

Poročila:

+ **JUU SRESKO DRUŠTVO V LITJI** je imelo svoj letni občni zbor in skupščino sreskega učiteljskega zbora v soboto 9. junija t. l. v Beli dvorani Uniona v Ljubljani.

Predsednik tov. M. Pelko otvoril občni zbor s pozdravom na vse navzoče, posebej še na sreskega nadzornika tov. I. Bezeljaka. Pred prehodom na dnevni red javi, da je zbor zgubil delavno članico in odbornico tov. Ado Oelhofer, učiteljico na topliški šoli, ter pozove navzoče, da počaste spomin blage tovarišice z enominutnim molkom.

V predsedniškem poročilu očrta na kratko delovanje odbora ter podčrta okoliščine, ki so podpirale ali ovirale delo društva. Nato prečita aktualne došle dopise, naker se razvije živahna debata. Tovariš Adamič je na široko razvil svoje misli o prepovedi »pritskanja kljuk« in raznih posredovanj ter končno točno ugotovil, kdo se tega ne e poslužuje.

Poročilo tajnice je pokazalo porast članstva, vendar pa je še nekaj takih, ki stojijo izven društva. Organiziranega učiteljstva v srezu je 126, dva sta med letom izstopila, štirje so odšli iz sreza, 1 pa je umrla Neorganiziranih je še kakih 15. Da se omogoči točno poslovanje med člani, društvom in centralo, naj bo skrb vsakega člana. Kdor prihaja ali odhaja v ali iz sreza, naj javi to društvu, da ne bo nepotrebnih zmed. Tako tudi za dosego društvenega smotra treba, da nosi skrb celokupno članstvo in vsak posameznik posebej. Več aktivnosti.

Poročilo o blagajni bi bilo lahko bolj razveseljivo in za blagajnika bolj prijetno. Vsaka številka »Učiteljskega Tovariša« in »Potopnika« pač opozori dovolj vsakega, da ima obveznost napram društvu.

Na državno skupščino se zaradi izčrpane blagajne ne pošlje delegatov.

Za banovinsko skupščino se javi prostovoljno tov. Okorn V. iz Višnje gore in M. Pelko. V odbor so bili izvoljeni:

Aničič Josip, Adamič A., Černelc Božo, Intihar Al., Kolenc Al., Kopriva Iv., Kovič Leopoldina, Kovačič Maks, Kunstler Eluša, Okorn Vinko, Pelko Matija, Turner Ed., Weber Al., Vrščaj Zinka, Zupančič Jože.

Po kratki pavzi tvori sreski nadzornik okr učiteljsko skupščino ter poda poročilo o utisih povodom inspekcij, V globoko zasnovanem referatu opozarja na napake v šolskem delu in daje smernice za prehod v moderni strjen pouk. Omeni zdravstveno stanje dece in učiteljstva, ki ovirajo uspešno delo ter poziva k vztrajnosti in požrtvovalnosti. Pohvalno se izrazi o izvenšolskem delu učiteljstva, ki kaže posebno ponekod prav lepe uspehe, poziva pa tudi one, ki si še niso izbrali svojega torišča, da poprimejo s svojimi tovariši.

Pelko M., predsednik; Vrščaj Zinka, tajnica.

+ **JUU SRESKO DRUŠTVO LJUBLJANA MESTO.** Ljubljansko učiteljstvo se je skoro polnoštevilno zbralo dne 8. junija t. l. v telovadnici II. deš. osnovne šole in zborovalo od 8. do 12. ure. Po otvoritvi zborovanja je pojasnil tov. predsednik članstvu vse tekoče org. zadeve, prečital vse došle dopise in okrožnice, došle potom sekcije ali pa direktno učiteljskemu društvu. Dopis Slovenske šolske Matice, da bi se prispevki za njene publikacije pobirali skupno s članarino za JUU, je članstvo odklonilo, soglasno pa je odobrilo dopis učiteljskega gospodarskega sveta glede zidave Učiteljskega doma v Ljubljani na zemljišču, ki ga je velikodušno podarila naša največja učiteljska gospodarska ustanova — **Učiteljska tiskarna.** Ker potrebuje zadruga za zgradbo še mnogo denarja, je bil z veseljem pozdravljen in sprejet sklep, da se pobirajo prostovoljni prispevki — »Mali dar« — za Učiteljski dom pri vsakem zborovanju. Zbiralno akcijo je prevzela upraviteljica I. dekl. osn. šole ga. Polakova. Končno je razdelil tajnik pristopne izjave ter ponovno priporočil pristop k Učiteljski gospodarski poslovalnici.

Da dobi članstvo točne informacije o dosedanjem delu in o položaju v organizaciji, je naprosil odbor predsednika sekcije za situacijsko poročilo. Tov. Dimnik je izvajal sledeče:

»V današnjih, splošno težkih časih, ne smemo ceniti dela in uspeha organizacije samo po njenih uspehih v materialnem pogledu. Uspehi materialne narave so samo trenutni. Združevati nas morajo uspehi, ki smo jih dosegli v moralnih in etičnih dobrinah, ki so stalni ter nas bodo dovedli do večje trdnosti in skupnosti Malodušnost nas ravno sedaj ne sme prevevati. Vzdržati moramo intelektualno in moralno vsaj na tej stopnji, ako pod pritiskom razmer materialno izgublamo. Pred 1. aprilom so se lansirale razne govornice. Prepričali ste se, da črnogledi in oni, ki so nasledili raznim prenapetjem, niso imeli prav. Naše vrste morajo ostati neomajane.«

Po burnem odobravanju je prešel poročevalec na vsa pereča vprašanja organizacijskega značaja. Posebno izrazito je omenil zapreke, ki onemogočajo nastavitve novincev in izrazil željo, da naj zaprosijo tovariši s 35 službenimi leti za pokoj, da tako napravijo prostor onim tovarišem, ki so primorani v mestu šolati svojo deco. Dalje je ostro ožigonal postopek nekaterih tovarišev, ki skušajo za hrbtno organizacijo na nelegalni način priti do boljšega mesta ali položaja. Ko je še omenil zaščito članstva in disciplinarne zadeve, je pozval članstvo, naj obravnava spore vedno med seboj in le v skrajnem slučaju prepusti razsodbe društvenim razsodiščem. Svoja izvajanja je zaključil s ponovno ugotovitvijo, da so edino etični in moralni temelji organizacije trdni in trajni.

V imenu navzočih se je zahvalil poročevalcu za njegove informacije in spodbujajoče besede tov. Polak s pripombo, da smo ravno v zadnjem času mogli z uspehom ugotoviti poleg etičnih in moralnih dobrin organizacije tudi materialne koristi. Tov. Potočnik je izjavil, da bodo njegovi vrstniki radi sledili pozivu organizacije ter prepustili svoja mesta drugim, ker so prepričani, da jim je na podlagi zakona, kakor je omenil tov. predsednik, zasigurana jasna bodočnost. Nadalje so navzoči z odobravanjem sprejeli izvajanja tov. Hreščaka in Ambrožiča, ki sta k predsednikovu poročilu pripomnila, da mora biti vodstvo organizacije proti omejevanju izobrazbe na učiteljskih. Učiteljska nudijo poleg strokovne tudi splošno izobrazbo, ki je posebno dobrodošla bodočim gospodinjam in materam. Če tudi ni izgleda, da bodo takoj dobili službe, naj se mladini kljub temu nudi prilika izobrazbe kakor v drugih državah. Na ta način se bo dvignil nivo splošne izobrazbe v narodu. Poročevalec, tov. Dimnik, je podal na vsa izvajanja zaključna pojasnila ter pripomnil, da vodstvo ne zagovarja omejitve,

predsednik: Milan Mihajlovič. Odborniki: Vasa Sešič, Zivan Radojković, Stanko Stanojević, Miloš S. Matović, Borivoje Josimović, Trajko Gopič, Dragomir Petrovič in Blagoje Jelisavič. — Naši novi stanovski gospodarski ustanovi želimo najlepše uspehe.

— **Ravnateljstva meščanskih, višjih narodnih in strokovnih šol obveščamo**, da je prosvetno ministrstvo odobrilo Jedrlničevo »Tretjo srbohrvatsko čitanko« za gori omenjene šole ter da bo ista izšla za prihodnje šolsko leto v založbi Učiteljske tiskarne.

— **Maturanti goriškega učiteljskega 1912.** Ker so nekateri tovariši 4. julija zadržani, se vrši sestanek za dvajsetletnico 16. julija ob 10. uri v hotelu Miklič. — Čopič.

— **Prvi izlet EO.** V prejšnji številki »Učiteljskega Tovariša« smo priobčili v rubriki »Listek« poročilo pod gornjim naslovom. Ker je piševo ime pomotoma izstalo, sporočamo, da je to poročilo spisal tov. Arnošt Adamič iz Toplice pri Zagorju.

— **Podporno društvo državnih in banovinskih uslužbencev Dravske banovine v Ljubljani** obvešča svoje članstvo bolniškega sklada, da bo društveni zdravnik vodil vsak tork ob 14.30 uri v društvenem lokalu v Križevniški ulici št. 5/II zdravniško posvetovalnico.

— **Pozor maturantje ljublj. moškega učiteljskega 1907.** Okrožnico popravljam v toliko, da se vrši sestanek na vrtu Kazine v Ljubljani; vse drugo ostane. — Na svidenje tedaj 7. julija. — Tit.

— **Tiranove »Čudežne gosli« v Toplicah pri Zagorju.** Mladina topliške šole v Toplicah pri Zagorju je v tem mesecu štirikrat z velikim moralnim uspehom vprizorila ljubko delo tovariša Tirana »Čudežne gosli«, med tem dvakrat za šolsko mladino obeh dolinskih šol. Režirala je tov. ga. Marija Adamičeva, pevške točke sta naštedirala tov. Hilda Mihelčičeva in Arnošt Adamič, balet pa tov. Mate Sulin. »Čudežne gosli« je pa igral tov. Pergar Viktor. Delo, ki ima tudi lepo etično vsebino, je bilo podano živo in s srečnimi režijskimi domisleki. Balet, ki je sicer malce predolg, saj traja domala pol ure, je bil lepo umešan in izveden. Rudarska mladina je poklonila ves čisti dobiček, 700 dinarjev, lokalnemu kolu JS kot malo oddolžitve za darove, ki jih najpotrebnejši med njimi prejemale vsako leto v obliki obleke ali prebrave.

Žal da je bil denarni efekt z ozirom na pozno sezono in nezanimanje nekaterih krogov prav majhen. Avtor je fantjeme odstopil kolu, za kar mu bodi izrečena najlepša zahvala za plemenito nesebično gesto.

Učiteljski pravnik.

— **§ Šolnina.** Pravilnik o pobiranju šolnine (Službeni list št. 350/34 od 30. aprila 1932) določa, da mora vsak učenec predložiti pri vpisu potrdilo o višini davka roditeljev, na podlagi katerega se odmeri šolnina iz tarifne postavke 318/a takšne tarife. — Vsi tovariši se vabijo, da po možnosti vložijo še tekom julija tozadevne prošnje za izstavitev potrdil izrecno na kraljevsko bansko upravo, oddelek VII., ker bi se sicer pred dnevi pred vpisom ne mogla pravočasno izstaviti vsa potrdila. V smislu člena 4. tega pravilnika mora biti prošnja kolkovana s 5 Din, za potrdilo je pa priložiti (ne nalepiti) kolek za 20 Din, odnosno toliko kolkov po 20 Din, kolikor potrdil se zahteva.

— **§ Članom društva Selbsthilfe der steiermärkischen Lehrer in Rottenmann.** Zaradi neke ministrske naredbe se je med slovenskimi člani navedenega društva pojavila bojazen, da so vsa zavarovanja v inozemstvu zabranjena in da so torej naše posmrtnine pri imenovanem društvu izgubljene. Obrnil sem se vsled tega na pobudo nekaterih tovarišev potom svojega pristojnega učiteljskega društva v Ormožu na JUU sekcijo za Dravsko banovino v Ljubljani s prošnjo, da ona zadevo prouči. Naša sekcija se je v zadevi obrnila na trgovski oddelek banske uprave, ta na ministrstvo za trgovino in industrijo in končno ta še na ministrstvo financ. Slednje je izdalo v zadevi sledeči odlok:

Br. II.
13. maja 1932. god.
Ministarstvu trgovine in industrije
trgovinsko odelenje.

Vračajući ovaj predmet Odeljenje državnog računovodstva ima čast saopštiti, da naredba gospodina Ministra Finansija Br. 145373 od 31. decembra 1931. god. (Službene Novine br. 9. od 13. januara i br. 37 od 17. februara t. g.), kojom se počeo od 1. januara t. g., pored ostalog, zabranjuje zaključivanje kot stvarnih društava ugovora o osiguranju, nema retroaktivnog dejstva i da prema tome članovi učiteljskog udruženja, koji su se osigurali kod »Učiteljske samopomoći« u Rottenmannu pre stupanja na snagu napred označene naredbe, t. j. do 1. januara t. g., mogu i dalje postupati u smislu zaključenih ugovora.

Prilog: Predmet:
16. maja 1932. g. Beograd.
Savetnik Ministrstva,
Potpis.

Za ministra finansija
načelnik
Potpis.

Iz tega ministrskega odloka je razvidno, da velja naredba, ki je povzročila bojazen, le za zavarovanja sklenjena po 1. januarju 1932. in da torej naša pri Selbsthilfi prej sklenjena zavarovanja niso ogrožena. Slovenski člani Selbsthilfe, ki smo večinoma že upokojeni, deloma pa še tudi aktivni učitelji, smo razkropljeni po vsem ozemlju bivše mariborske

oblasti, nimamo pa seveda svoje tozadevne organizacije in zato prav za prav nobeden od nas ni poklican ali opravičen, opravljati kake voditeljske posle. Nasprotno pa je tudi nesporno, da ima vsak član pravico, se zavzemati za svoje in za koristi svojih sočlanov. In samo to sem storil jaz. Nimam pa niti razpoloženja niti za to potrebnega fonda, da bi vseh 60 prizadetih tovarišev (toliko Slovencev je še približno pri Selbsthilfe) po dopisnicah ali raznih dnevnikih obvestil o gornjem odloku.

Zaradi tega storim to potom našega Učiteljskega Tovariša, katerega bi po mojem mnenju moral vsak aktiven, pa tudi vsak upokojen tovariš do konca svojega življenja vsaj čitati, ako ni redno nanj naročen. In slednje bi bilo zelo priporočljivo tudi z ozirom na podobne informacije, kakor je le-ta.

Josip Rajšp.

Na delo za naš dom! Vsa naročila potom U. G. P.

— **§ Napredovanje.** Tovariši (-ce), katerim dospe 3. periodični povišek VI. skupine dne 1. sept. 1932. t. j. oni, ki so bili razvrščeni dne 1. sept. 1923 v bivšo II/1. skupino, naj prilože prijavi za povišek prepis rešenja o razvrstitvi iz leta 1924., ker nimajo drugega dekreta o napredovanju v II/1. skupino, dalje izvod iz Uslužb. lista in prevodnico.

Tiskovine

1. Spisek otrok, ki so dorasli za vpis v šole
 2. Spisek defektnih otrok po §§ 15. in 58. zakona o narodnih šolah
 3. Matični zdravstveni list za defektne otroke
 4. Poročilo o boleznih pri otrocih po novih pravilnikih
- I. o zdravniškem predledu otrok za vpis v šole;
II. o zdravniškem pregledu dece za sprejem v šole za defektne deco in dolžnostih zdravnikov v teh šolah

ter vse nove predpise

- a) o zdravniškem pregledu dece za vpis v šole;
- b) o postopanju za vpis dece v šole za nezadostno razvito deco in učnih načrtih za te šole;
- c) o postopanju za vpis dece v gluhomemnico in učnih načrtov za gluhomemno deco;
- d) o postopanju za vpis slepe dece v zavode za slepo deco in učnih načrtih za pouk slepe dece

izda

UČITELJSKA TISKARNA V LJUBLJANI.
Tiskovine se lahko naroče takoj, za knjigo o vseh gornjih novih predpisih pa sprejema prednaročila
KNJIGARNA »UČITELJSKE TISKARNE«
v Ljubljani, Francišškanska ulica št. 6.

Naša gospodarska organizacija.

— **g Članom Učiteljske Samopomoči.** V mesecu juniju t. l. ni bilo novih smrtnih slučajev. Uprava je razposlala položnice in opominne samo tistim članom, ki imajo večje zaostanke. Nekaj članov ni še porabilo položnic, katere so dobili prejšnji mesec. Uprava vljudno prosi, da poravnate člani vse zaostanke takoj v prvih dneh julija t. l. Na poštini uradih pustite svoj počitniški naslov, da nam ne bo pošta vračala med počitnicami razposlanih pisem. Na položnice pišite stalno bivališče. Stalno preselitev — nameščenje v drugem kraju — sporočite po dopisnici naši upravi. — Kdor je prejel v aprilu ali maju t. l. tiskovino »pristopnica«, naj jo nemudoma podpisano vrne naši upravi v Ljubljano. To zahtevajo naša pravila v §§ 4., 8. in 10. Delež 10 Din je plačala za Vas za druga sama, kdor ne vrne pristopnine tega se ne more smatrati za člana. — V mesecih juliju in avgustu t. l. se bo uradovale za stranke v zadružni pisarni v Ljubljani, Francišškanska ulica 6/I vsako soboto od 8. do 12. ure. Za pojasnila ob drugih dnevih pišite upravi U. S. — Učiteljska Samopomoč ima danes 2558 članov. Posmrtnina znaša 12.790 dinarjev. — Za sprejemne pogoje in potrebne tiskovine pišite zadružni upravi. — Vsem članom želi vselele počitnice uprava U. S.

— **g Učiteljske gospodarske poslovalnice** poziva vse zavedne tovariše in tovarišice, šolska upraviteljstva in krajevne šolske odbore, da naročajo vse šolske potrebščine edino-le potom UGP v Mariboru ali v Ljubljani, Francišškanska ulica št. 6/I Vsako naročilo priloži kamen k našemu domu. Obenem prosimo vse pristopivše člane, da pošljejo podpisane pristopnice ter 7 Din (delež in pristopnina) na gornji naslov.

— **g »Domu učiteljic«** r. z. z. o. z. je darovalo litjsko učiteljsko društvo Din 1000.—, za kar izreka odbor najlepšo zahvalo.

Mladinska Matica.

— **mm S 24. seje Mladinske Matice 27. VI.** 1. Določilo se je poročilo M. M. za skupščino. 2. Na predloge raznih sreskih učiteljskih društev glede »Našega roda« in publikacij Mladinske Matice je odbor zavzel svoje stališče, katero bo zastopal na skupščini. 3. Upravnik je poročal o gospodarskem stanju Mladinske Matice v tem poslovnem letu. 4. Udeležili smo se z »Našim rodom« novinarske razstave v Košicah. 5. Od zadnje seje je prejelo tajništvo še naslednje rokopise za publikacije: Razbito zaledje, Čurimurci, Palčki zidajo hišo, Grudiča, Ptica kukavica. 6. Za natečaj za naslovno stran »Našega roda« vlada precejšnje zanimanje. Že do zdaj je prejelo tajništvo več konkurenčnih risb.

— **mm Se ena ocena Lovrenčičevega »Tihega življenja«.** Vinko Košak, ki je znan po svojih ostrih kritikah, priobčuje v zadnji številki »Ljubljanskega Zvona« daljšo oceno o »Tihega življenju«. Med drugim pravi sledeče: — — — Kakor sem dejal, je Lovrenčič legende moderniziral, in sicer na ta način, da jim je dal nekaj uvod ali pa tudi konec, kjer pripoveduje, kako je našel zgodbo; v tem oziru sta najbolj značilni »Legenda o zlatem studencu« in »Legenda o kraju, kjer ni vrabcev«. Druge je pa tudi časovno natančno določil, n. pr. »Legenda o Kriščevevemu trnu« in »Legenda o usmiljeni Materi Mariji Kroparski«, ki prehaja celo že v povest. Poleg tega stopa včasih v ospredje tudi pisatelj sam, česar v starih legendah ne poznamo. Kljub temu pa se je pisatelju, ki zelo dobro obvlada jezik, in katerega slog je kakor nalašč pripraven za takšno, rekel bi, zgodovinsko snov, posrečilo pričarati bralcu svoje zgodbe dokaj umetniško verno, ne da bi jim jemal njihov legendni značaj. Najbolj ustreza tej zahtevi »Legenda o Kriščevevemu trnu«. — Lovrenčičevo »Tiho življenje« je lepa obogatitev naše mladinske književnosti, ki je dobila v Mladinski Matici kljub nekaterim zastranitvam dobrega podpornika in pospeševalca...

— **mm Letošnje izdaje knjig Mladinske Matice v Ljubljani.** Z velikim veseljem sem prejel letos knjige Mladinske Matice, saj so prišle pravočasno, kakor se nam je obetalo. Naša mladinska založba je dala letos vsem štirim knjigam kaj lično zunanjo opremo. — **Eda Deržaja slikovnica** je napravila med mladino mnogo veselja. Poslušal sem deco, kaj je vse videla in brala iz slikic. To je povest, katero niti dva učenca ne tolmačita enako. Knjižica bo kaj dobro služila pri nazornem nauku, a tudi v manjšinskih šolah nam bo izvrsten pripomoček pri govornih vajah. Slike so naravne, in to je glavno, kar zahtevamo od knjige za mladino. — **Kresnice.** Otroci so tudi letos pričakovali podobno snov kot je bila lansko leto. Odprli so knjigo, jo prelistali in glej — vstajali so in govorili, ta je spisal to povest, jaz sem jo že čital, glej tale je urednik »Našega roda«, spisal je »Miškočina« in »Mihca in Jakca« itd. Vsi so bili tako veselo presenečeni nad novo vsebino, da jim knjiga kar ni šla iz rok. Menim, da je zamisel urednika te knjižice vredna vsega priznanja, kajti ravno take snovi nam je manjkalo. — **K. Hafner: Botra z griča.** Ta ljubka povest ni samo zanimiva, še več, iz nje se bodo naučili otroci, bodisi dečki ali deklice, mnogo. Podana je povest tako prrsredno, da so celo dečki čitali in zajemali iz nje nauke z največjim zadovoljstvom. Kako globok vtis je napravila vsebina na deklice, je dokaz to, da same pravijo, to je knjiga za »nas dekleta«. Zeleli bi še več takih knjig s tako blagim podajanjem snovi. — **Fr. Bevk: Lukec išče očeta.** Tudi ta povest je podana z izredno mehko, v kateri se zrcali ljubezen otroka do očeta in do spremljevalca — ubogega ptička škorea. Otrok zajema iz povesti mnogo novih pojmov, ki so lepo pisani in risani, da si jih lahko pravilno predstavlja. Slog je pripovedovalno opisovalen, a ljubeč, mehek in čustven. — **Vsak ljubitelj naše mladine** bo izjavil, da je letošnje izdaje knjig Mladinske Matice v vseh ozirih odlično. Želimo, da bi stoptili mladino ljubiti na plan, se oklenili nase Mladinske Matice ter dali naši mladini, kar jih ona prosi. Koliko mladih sre so letošnji pisatelji priklenili nase. Knjige je pa tudi čitalo naše podeželsko ljudstvo, in s kakim zanimanjem jih je pričakovalo in sedaj prečitalo! — Starši in vsi smo zadovoljni in skušali bomo po svojih močeh dvigniti število, da bodo prišle knjige ne samo v vsako hišo, temveč tudi v vsako gorsko kočico. — D. Sterk.

Stanovska organizacija JUU iz društev:

Poročila:
+ **JUU SRESKO DRUŠTVO V LITJI** je imelo svoj letni občni zbor in skupščino sreskega učiteljskega zbora v soboto 9. junija t. l. v Beli dvorani Uniona v Ljubljani. Predsednik tov. M. Pelko otvoril občni zbor s pozdravom na vse navzoče, posebej še na sreskega nadzornika tov. I. Bezeljaka. Pred prehodom na dnevni red javi, da je zbor zgubil delavno članico in odbornico tov. Ado Oelhofer, učiteljico na topliški šoli, ter pozove navzoče, da počaste spomin blage tovarišice z enominutnim molkom.

V predsedniškem poročilu očrta na kratko delovanje odbora ter podčrta okoliščine, ki so podpirale ali ovirale delo društva. Nato prečita aktualne došle dopise, naker se razvije živahna debata. Tovariš Adamič je na široko razvil svoje misli o prepovedi »pritskanja kljuk« in raznih posredovanj ter končno točno ugotovil, kdo se tega ne e poslužuje.

Poročilo tajnice je pokazalo porast članstva, vendar pa je še nekaj takih, ki stojijo izven društva. Organiziranega učiteljstva v srezu je 126, dva sta med letom izstopila, štirje so odšli iz sreza, 1 pa je umrla Neorganiziranih je še kakih 15. Da se omogoči točno poslovanje med člani, društvom in centralo, naj bo skrb vsakega člana. Kdor prihaja ali odhaja v ali iz sreza, naj javi to društvu, da ne bo nepotrebnih zmed. Tako tudi za dosego društvenega smotra treba, da nosi skrb celokupno članstvo in vsak posameznik posebej. Več aktivnosti.

Poročilo o blagajni bi bilo lahko bolj razveseljivo in za blagajnika bolj prijetno. Vsaka številka »Učiteljskega Tovariša« in »Potopnika« pač opozori dovolj vsakega, da ima obveznost napram društvu.

Na državno skupščino se zaradi izčrpane blagajne ne pošlje delegatov.

Za banovinsko skupščino se javi prostovoljno tov. Okorn V. iz Višnje gore in M. Pelko. V odbor so bili izvoljeni:

Aničič Josip, Adamič A., Černelc Božo, Intihar Al., Kolenc Al., Kopriva Iv., Kovič Leopoldina, Kovačič Maks, Kunstler Eluša, Okorn Vinko, Pelko Matija, Turner Ed., Weber Al., Vrščaj Zinka, Zupančič Jože.

Po kratki pavzi otvori sreski nadzornik okr učiteljsko skupščino ter poda poročilo o utisih povodom inspekcij, V globoko zasnovanem referatu opozarja na napake v šolskem delu in daje smernice za prehod v moderni strnjen pouk. Omeni zdravstveno stanje dece in učiteljstva, ki ovirajo uspešno delo ter poziva k vztrajnosti in požrtvovalnosti. Pohvalno se izrazi o izvenšolskem delu učiteljstva, ki kaže posebno ponekod prav lepe uspehe, poziva pa tudi one, ki si še niso izbrali svojega torišča, da poprimejo s svojimi tovariši.

Pelko M., predsednik; Vrščaj Zinka, tajnica.

+ **JUU SRESKO DRUŠTVO LJUBLJANA MESTO.** Ljubljansko učiteljstvo se je skoro polnoštevilno zbralo dne 8. junija t. l. v telovadnici II. deš. osnovne šole in zborovalo od 8. do 12. ure. Po otvoritvi zborovanja je pojasnil tov. predsednik članstvu vse tekoče org. zadeve, prečital vse došle dopise in okrožnice, došle potom sekcije ali pa direktno učiteljskemu društvu. Dopis Slovenske šolske Matice, da bi se prispevki za njene publikacije pobirali skupno s članarino za JUU, je članstvo odklonilo, soglasno pa je odobrilo dopis učiteljskega gospodarskega sveta glede zidave Učiteljskega doma v Ljubljani na zemljišču, ki ga je velikodušno podarila naša največja učiteljska gospodarska ustanova — **Učiteljska tiskarna.** Ker potrebuje zadruga za zgradbo še mnogo denarja, je bil z veseljem pozdravljen in sprejet sklep, da se pobirajo prostovoljni prispevki — »Mali dar« — za Učiteljski dom pri vsakem zborovanju. Zbiralno akcijo je prevzela upraviteljica I. dekl. osn. šole ga. Polakova. Končno je razdelil tajnik pristopne izjave ter ponovno priporočil pristop k Učiteljski gospodarski poslovalnici.

Da dobi članstvo točne informacije o dosedanjem delu in o položaju v organizaciji, je naprosil odbor predsednika sekcije za situacijsko poročilo. Tov. Dimnik je izvajal sledeče:

»V današnjih, splošno težkih časih, ne smemo ceniti dela in uspeha organizacije samo po njenih uspehih v materialnem pogledu. Uspehi materialne narave so samo trenutni. Združevati nas morajo uspehi, ki smo jih dosegli v moralnih in etičnih dobrinah, ki so stalni ter nas bodo dovedli do večje trdnosti in skupnosti Malodušnost nas ravno sedaj ne sme prevevati. Vzdržati moramo intelektualno in moralno vsaj na tej stopnji, ako pod pritiskom razmer materialno izgublamo. Pred 1. aprilom so se lansirale razne govornice. Prepričali ste se, da črnogledi in oni, ki so nasledili raznim prenapetjem, niso imeli prav. Naše vrste morajo ostati neomajane.«

Po burnem odobravanju je prešel poročevalec na vsa pereča vprašanja organizacijskega značaja. Posebno izrazito je omenil zapreke, ki onemogočajo nastavitve novincev in izrazil željo, da naj zaprosijo tovariši s 35 službenimi leti za pokoj, da tako napravijo prostor onim tovarišem, ki so primorani v mestu šolati svojo deco. Dalje je ostro ožigonal postopek nekaterih tovarišev, ki skušajo za hrbtno organizacijo na nelegalni način priti do boljšega mesta ali položaja. Ko je še omenil zaščito članstva in disciplinarne zadeve, je pozval članstvo, naj obravnava spore vedno med seboj in le v skrajnem slučaju prepusti razsodbe društvenim razsodiščem. Svoja izvajanja je zaključil s ponovno ugotovitvijo, da so edino etični in moralni temelji organizacije trdni in trajni.

V imenu navzočih se je zahvalil poročevalcu za njegove informacije in spodbujajoče besede tov. Polak s pripombo, da smo ravno v zadnjem času mogli z uspehom ugotoviti poleg etičnih in moralnih dobrin organizacije tudi materialne koristi. Tov. Potočnik je izjavil, da bodo njegovi vrstniki radi sledili pozivu organizacije ter prepustili svoja mesta drugim, ker so prepričani, da jim je na podlagi zakona, kakor je omenil tov. predsednik, zasigurana jasna bodočnost. Nadalje so navzoči z odobravanjem sprejeli izvajanja tov. Hreščaka in Ambrožiča, ki sta k predsednikovu poročilu pripomnila, da mora biti vodstvo organizacije proti omejevanju izobrazbe na učiteljskih. Učiteljska nudijo poleg strokovne tudi splošno izobrazbo, ki je posebno dobrodošla bodočim gospodinjam in materam. Če tudi ni izgleda, da bodo takoj dobili službe, naj se mladini kljub temu nudi prilika izobrazbe kakor v drugih državah. Na ta način se bo dvignil nivo splošne izobrazbe v narodu. Poročevalec, tov. Dimnik, je podal na vsa izvajanja zaključna pojasnila ter pripomnil, da vodstvo ne zagovarja omejitve,